

ІННОВАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ЧИННИКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

А.В. Шерстньова, студентка

науковий керівник: Л.О. Волощук, д.е.н., доцент

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

На сьогодні інновації в різних сферах діяльності підприємства відіграють головну роль, адже тільки вони можуть забезпечити довгострокові конкурентні переваги перед іншими учасниками ринку та сприяють покращенню власної репутації.

Загалом інновації являються фундаментом інноваційної безпеки, забезпечення якої для підприємства є однією із змістовних умов розвитку та стабільності, неврахування якої призводить до послаблення та завчасного старіння суб'єкта господарювання, як системи.

Основою розуміння сутності процесу управління інноваційною безпекою підприємства виступає розкриття її сутності. Розглянемо деякі визначення, що пропонуються сучасними авторами (табл.1)

Таблиця 1. Визначення сутності «інноваційна безпека підприємства»

Автор	Визначення
Краснощокіна Ю. [1]	Це процес забезпечення умов за яких нівелюється нейтралізується негативний вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на стійкість й ефективність інноваційного процесу, що є основою незалежності, стійкості, ефективності та конкурентоспроможності підприємства в цілому.
Шкарлет С. [2]	Це стійкий розвиток (тобто збалансований і безперервний), що досягається за допомогою використання всіх видів ресурсів та підприємницьких можливостей, за якими гарантується найефективніше їх використання для стабільного функціонування і динамічного науково-технічного й соціального розвитку, запобігання внутрішньому та зовнішньому негативному впливу (загрозам).
Савіна Т., Ілякова І. [3]	Це результат цілеспрямованої діяльності із формування інноваційного потенціалу і успішної його реалізації, який характеризують: конкурентоспроможний потенціал економічної діяльності, що забезпечує здатність господарюючого суб'єкта до стійкого інноваційного розвитку; висока ступінь конкурентоспроможності виробленої продукції на внутрішніх і зовнішніх ринках; досягнення високого технологічного рівня виробництва; оптимальне використання всіх видів ресурсів, в тому числі інтелектуальних, виробничих, кадрових, інвестиційних.
Гавриш О. [4]	Це такий рівень розвитку інноваційних потужностей та потенціалу підприємства, що дозволяє досягти стану захищеності від внутрішніх та зовнішніх економічних загроз в умовах нестабільності економіки.
Ісмаїлова Л.Р. [5]	Це комплекс заходів щодо формування та розвитку інноваційного потенціалу з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємств в сучасній економіці. Іншими словами, інноваційна безпека розглядається як функція організованої системи, що забезпечує збереження певної структури, підтримання режиму інноваційної діяльності, реалізацію інноваційних програм і цілей.

Продовження табл. 1

Гордуновський О.М. [6]	Це досягнення стану високотехнологічного, стабільного, економічно ефективного забезпечення інноваціями економіки і соціальної сфери країни, а також створення умов для модернізації галузей виробництва, формування і реалізації політики стабільного соціально-економічного розвитку країни.
Яремко Л.А. [7]	Це такий стан економічної, освітньо-наукової, інформаційно-комунікаційної та зовнішньоекономічної сфер, що забезпечує інноваційний саморозвиток регіону. Під останнім розуміється постійне освоєння продуктивніших видів техніки й технологій, оновлення номенклатури товарів і послуг, розширене (якісне) відтворення робочої сили.

Інновація відіграє велику роль не тільки у інноваційній безпеці, а й у інноваційному розвитку підприємства. Адже саме завдяки інноваційному типу розвитку може бути досягнуто економічне зростання вже в найближчій перспективі.

Сьогодні на ринку склалося досить жорстке конкурентне середовище, тож підприємства повинні мати досить міцні і стійкі конкурентні переваги. Інноваційний розвиток за сучасних умов функціонування є одним з найбільш перспективних напрямів розвитку кожного підприємства незалежно від виду діяльності. Для забезпечення інноваційного розвитку підприємств виникає об'єктивна необхідність виділити та оцінити чинники даного розвитку [8].

Отже, слід зазначити, що на інноваційний розвиток впливає багаточисельні чинники, які або сприяють розвитку інновацій або перешкоджають. Так, чинники інноваційного розвитку можна розділити на дві основних групи: внутрішні (чинники, які підлягають контролю з боку окремого підприємства) та зовнішні чинники (фактори, які не підлягають впливу з боку суб'єкта господарювання). Серед внутрішніх факторів основний вплив на інноваційний розвиток підприємств мають економічні фактори, що характеризують потенціал підприємств до інноваційного розвитку, які більш детально розглянуто в [9].

До внутрішніх чинників відноситься наявність сприятливих економічних, організаційних, психологічних, кадрових і технічних умов для інновацій.

Тоді як зовнішні чинники, пов'язані з:

- розвиненістю ринкових відносин;
- станом фінансово-економічної системи країни;
- соціально-економічними і політичними факторами;
- наявністю або відсутністю сприятливого інноваційного клімату та підтримки з боку держави;
- характеристиками самої галузі;
- розвиненістю відповідної інфраструктури місця розташування підприємства.

Чинниками, що сприяють інноваційному розвитку підприємств України є підтримка державою інноваційного розвитку, наявність кваліфікованих кадрів, наукових співробітників, необхідних для здійснення інноваційного розвитку, готовність споживачів та їх довіра до впровадження новітніх та тих, що вже використовуються закордоном, технологій для здійснення покупок.

Інноваційний розвиток підприємства є одним з пріоритетних шляхів досягнення підприємством поставлених цілей в умовах конкурентного середовища, для успішного

здійснення якого необхідно прогнозувати та оцінювати вплив тієї чи іншої групи чинників. Отже, інноваційна безпека підприємства стає однією з ключових складових економічної безпеки в сучасних умовах, що може бути визначена як стан захищеності від загроз та ризиків в умовах інноваційної діяльності та інноваційного розвитку підприємства, та такий стан ресурсів підприємства, за якого забезпечується його інноваційний розвиток у всіх сферах діяльності [10].

Література:

1. Краснощокowa Ю. В. Інноваційна безпека підприємства як запорука конкурентоспроможності в умовах інтеграції / Ю. В. Краснощокowa // Управління розвитком. – 2011. – №4 (101) – С. 177-178.
2. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства : інноваційний аспект : монографія / С. М. Шкарлет. – К. : Книжкове видво НАУ, 2007. – 436 с
3. Илякова И. Е. Влияние научно-технического потенциала на обеспечение инновационной безопасности предприятия / И. Е. Илякова, Т. Н. Савина // Экономический анализ : теория и практика. – 2016. – №7. – С. 162-174.
4. Гавриш О. А. Інноваційний розвиток як необхідна складова економічної безпеки сучасних підприємств / О. А. Гавриш, Г. М. Черняк // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – Режим доступу: <http://economy.kpi.ua/uk/node/790>.
5. Ісмаїлова Л.Р. (2013). Інноваційна безпека як одна із складових економічної безпеки підприємства / [Електронний ресурс] / Л.Р. Ісмаїлова // Управління сучасним підприємством : матеріали IX-ї Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 квітня 2013 р.: тези доп. – К.: НУХТ, 2013. – С. 50-52. Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/23938>
6. Гордуновський О.М. Сучасний стан та напрями посилення інноваційної безпеки України / О.М. Гордуновський // Фінансовий простір. – №2 (14). – 2014. – С. 23-29.
7. Яремко Л.А. Формування безпечного функціонування економіки на інноваційних засадах: регіональний аспект / Л.А. Яремко // Вісник національного університету «Львівська політехніка» № 579. Проблеми економіки і управління. – 2007. – С. 326-329
8. Дідик Т. В. Чинники інноваційного розвитку підприємства / [Електронний ресурс] / Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)– Режим доступу: http://www.confcontact.com/2016-ekonomika-i-menedzhment/7_diduk.htm
9. Волощук Л.О. Теоретико-методологічні засади безпекоорієнтованого управління інноваційним розвитком промислового підприємства. дис. доктора екон. наук : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Волощук Лідія Олександрівна. – Одеса, 2016. – 605с.
10. Волощук Л.О. Інноваційна та інтелектуальна безпека промислового підприємства як об'єкти управління в умовах його розвитку [Електронний ресурс] / Л. О. Волощук, А. В. Крисенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2016. – № 6 (28). – С. 53-62.